

Összeállította: PALOTÁS Klára

Új nemzetközi folyóirat!

Earth System Science Data (ESSD) néven új nemzetközi folyóirat indult a Copernicus Publications kiadásában. A folyóirat szabad hozzáféréssel, a kiadó többi folyóiratához hasonlóan a bírálati szakasz is nyilvános. A folyóirat elsődleges célja az egyébként nehezen publikálható, de önmagában is értékes adatbázisok közzétevése. A megjelentetett cikkek az adatok értelmezését nem tartalmazzák, csak az adatok keletkezésének, háttérének pontos leírását. A folyóirat azt az űrt hivatott betölteni, hogy a legtöbb folyóirat nem kívánja leközzölni a nagyszámú adatot tartalmazó adatbázisokat és a hozzájuk tartozó pontos leírást (helyszín, mintavétel, elemzési módszer stb.). Mivel azonban az adatok a publikálás után nyilvánossá válnak, érdemes már megjelent vagy elfogadott folyóiratcikkek háttéranyagaként kezelni.

A folyóiratról bővebb információ itt található:

<http://www.earth-system-science-data.net/>

Ízelítőül a legújabb cikkek listája:

http://www.earth-syst-sci-data.net/recent_papers.html

Az esetleges további kérdésekre választ DEMÉNY Attila, a folyóirat szerkesztőbizottsági tagja ad (demeny@geochem.hu).

Személyi hírek

Az MTA Földtudományok Osztálya 2011. június 21-én új tisztségviselőket választott. Az új osztályelnök VÖRÖS Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök-helyettes BOZÓ László, az MTA levelező tagja lett.

A Miskolci Egyetem ünnepi szenátusi ülésén 2011. június 18-án NÉMEDI VARGA Zoltán emeritusz professzort, a hazai kőszén-földtan legjelesebb képviselőjét az egyetem díszdoktorává választották, az egyetem egykori hallgatóját, HÁMOR Tamás geológus-jogászt, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal főosztályvezetőjét pedig címzetes egyetemi docenssé nevezték ki.

PhD védés

HALÁSZ Amadé (Pécsi Tudományegyetem Földtudományok Doktori Iskola): A Bodai Aleurolit Formáció ciklussztratigráfiai vizsgálata (védés: 2011. május 5.)

Témavezetők: KONRÁD Gyula, BUDAI Tamás

Gyász hírek

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy MANGENÉ dr. RAJETZKY Mária 2011. január 30-án elhunyt.

Szomorúan tudatjuk, hogy SZOMSZÉD Elemérné tagtársunk tragikus hirtelenséggel elhunyt.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy BÖRÖCZKY Tamás 2011. március 22-én elhunyt.

Szomorúan tudatjuk, hogy dr. KÖHÁTI Attiláné született MÁRFÖLDI Éva életének 78. évében, 2011. április 11-én elhunyt.

FENESI Ferenc a MÁFI Laboratóriumi Osztályának munkatársa, 2011. június 14-én 64 éves korában elhunyt. Kiváló kolléga távozott, emlékét megőrizzük.

Könyvismertetés

DILL, H. G. 2010: The chessboard classification scheme of mineral deposits: Mineralogy and geology from aluminum to zirconium

Earth-Science Reviews, vol. 100/1–4. 420 p.

Egy adatokban roppant gazdag kötet jelent meg a Föld ásványtelepeiről. A bemutatás újszerűsége, hogy gyakorlatilag minden ismert teleptípust besorol egy x–y tengelyeken ásványtani (kémiai) / földtani (magma-üledékes litológiai) adatokkal jellemzett sakk-táblaszerű rendszerbe. Ez bármilyen részinformációt ismerve gyors keresést tesz lehetővé. További információkat a teleptípusra, az uralkodó és járulékos ásványokra, a genetikai modellre, a földtani környezetre az egyes teleptani típusokat részletező szövegben találunk.

A bemutatás végighalad a periódusos rendszer összes kémiai elemén, sőt külön kitér a legfontosabb ásványcsoportokra, melyek komoly gazdasági jelentőséggel rendelkeznek (pl. földpátok, zeolitok, sillimanit-csoport ásványai, agyagásványok). A kötet használatát gazdag illusztrációs anyag, a további ismeretek megszerzését pedig bőséges irodalomjegyzék segíti.

A kötet elektronikus úton is hozzáférhető:

www.sciencedirect.com

SZAKÁLL Sándor

Kocsis Károly: Magyarország térképeiben

Az MTA Földrajztudományi Kutatóintézet regionális atlasz-sorozatának keretén belül megjelent „Magyarország térképeiben” (csakúgy, mint angol nyelvű változata, a 2009 végén napvilágot látott „Hungary in Maps”) a maga nemében egyedülálló kiadvány, hiszen egyesíti a Magyarországról eddig megjelent országismertető könyvek és atlaszok erényeit. A gazdagon illusztrált műben 38 földrajzos, földtanos, geofizikus, meteorológus, botanikus, zoológus, talajtanos, energetikus, közgazdász és más tudományterületek képviselői nem csupán napjaink Magyarországaról, a világban elfoglalt helyünkről nyújtanak átfogó képet, hanem a magyar állam történeti fejlődéséről és általában a természeti-társadalmi környezetünk múltbeli alakulásáról is.

Az ország magyar nyelvű „névkártyájának” is tekinthető atlasz olyan időszerű, társadalmunk egészét foglalkoztató témákat mutat be 200 térkép, ábra és 57 táblázat segítségével, mint az állami és etnikai terület stabilitása és változásai; a természeti veszélyek, földrengések elleni védekezés; az árvízvédelem és a vízgazdálkodás; kiemelkedő nemzeti kincsünk, a különféle talajfajták megővése és termőképessége; a természetvédelem; a hazai és a nemzetközi környezeti konfliktusok; a népességszökkenés és az elöregedés; a

munkanélküliség; a növekvő bevándorlás; a cigányság és a határainkon túli magyarok, valamint a hazai kisebbségek kérdése, a népesség politikai, választói magatartása; az egyes tájak tehetségeket kibocsátó és megtartó képessége; az urbanizáció trendjei; a piacgazdaságra való átállás gazdasági és társadalmi problémái, a privatizáció, a külföldi tőke beáramlása és a magyar tőkeexport, az energiaellátás és a villamosenergia-termelés kihívásai; a szolgáltatási ágazatokban megfigyelhető növekvő területi koncentráció; a turizmus nemzetközi versenyképessége és vonzótényezői.

Az átfogó, naprakész adatokat szolgáltató mű gyakorlati használhatósága mellett nemcsak a kormányzati munkát segíti, hanem a hon- és nemzetismeretnek, a modern köz- és felsőoktatásnak is jó szolgálatot tesz. Az elvégzett kutatások kiváló előtanulmányul szolgálnak a Magyarország nemzeti atlasza tervezett új, immár harmadik, ezúttal is az MTA Földrajztudományi Kutatóintézet által irányítandó kiadásához.

KLINGHAMMER István